

Jävsanmälan enligt 12 § Förvaltningslag

Vi (Mariam Carlsson Kanyama och Isac Mekonen, studenter vid Lunds universitet) framställer härmed invändning om jäv enligt 12 § Förvaltningslag mot Lunds universitets rektor Per Eriksson, chefsjurist Susanne Kristensson och jurist Johanna Alhem.

1. Yrkande m.m.

Vi yrkar att rektor Per Eriksson, chefsjuristen Susanne Kristensson och juristen Johanna Alhem i enlighet med 12 § Förvaltningslag omedelbart förklarar sig eller blir förklarade som jäviga enligt 11 § första stycket femte punkten Förvaltningslag. Den som är jävig får inte handlägga ärendet, se 12 § första stycket Förvaltningslag.

Jävsfrågor ska egentligen beaktas ex officio av myndigheten (SOU 2010:29, s. 336) ”En jävsinvändning kan (dock) (...) göras av part eller annan och avse någon som inte själv anser sig vara jävig.” (JO, diarenummer 182-2007, den 14 november 2007).

Det är av vikt att jävsinvändningen bedöms skyndsamt.

2. Grunder

2.1. Yttranden i Lunds universitets pressmeddelande, Lundagårds och Sydsvenskans artiklar

Rektor Per Eriksson har yttrat (eller annars understött) följande (yttranden):

”Flera röster i den allmänna debatten har kritiserat universitetet för att inte tillräckliga åtgärder har vidtagits mot studenterna som iscensatte slavauktionen. Bland annat har kravet på att de inblandade studenterna ska stängas av framförts. Dessa befogenheter har dock inte universitetet eftersom händelsen har utspelat sig på en nation.” (http://www.lu.se/o.o.i.s?id=708&news_item=6752).

”De sa dels att de tyckte att det var positivt att vi vidtagit åtgärder. Men de ville också veta om vi kunde göra något juridiskt, men det kan vi inte, säger Per Eriksson.” (<http://lundagard.se/2011/05/06/universitet-ska-utbildamot-diskriminering>).

”Vi kan bara agera inom Disciplinnämndens ramar, och för att vi ska kunna göra något måste det ha skett i universitets lokaler eller i anslutning till utbildningen. Det som händer på nationerna faller utanför detta, säger han. Vi kan bara agera inom Disciplinnämndens ramar, och för att vi ska kunna göra något måste det ha skett i universitets lokaler eller i anslutning till utbildningen. Det som händer på nationerna faller utanför detta, säger han.” (<http://lundagard.se/2011/05/06/universitet-ska-utbildamot-diskriminering>).

”Jag tror inte att studenterna som klädde ut sig hade onda, rasistiska avsikter.” (<http://lundagard.se/2011/05/06/universitet-ska-utbildamot-diskriminering>)

Chefsjuristen Susanne Kristensson har yttrat följande:

”För att disciplinära åtgärder ska kunna vidtas ska en händelse ha skett inom ramen för universitetets verksamhet, t.ex. vid en föreläsning eller i ett bibliotek. Händelsen ska kunna knytas till studiesituationen vid universitetet och så är det inte i detta fall, säger chefsjurist Susanne Kristensson.” (http://www.lu.se/o.o.i.s?id=708&news_item=6752).

Juristen Johanna Alhem har yttrat följande:

”Jag vill inte föregå något beslut men jag tror inte att det är något som ligger inom disciplinnämndens jurisdiktion, säger Johanna Alhem, jurist på Lunds universitets juridiska sektion.” (<http://www.sydsvenskan.se/lund/article1464622/Anmalare-kraver-granskning.html>).

2.2. Frånvaron av medansvar på vår sida och klandervärt handlade på Lunds universitets sida

I ett möte mellan oss studenter och rektor Per Eriksson, bad vi rektorn att undersöka huruvida åtgärder kan vidtas mot de fyra studenterna med anledning av den rasistiska slavauktionen

och det rasistiska uttalandet ”i am a nigger”. Rektor Per Eriksson utfäste att han skulle återkomma till oss personligen på vilket sätt han eventuellt kunde utöva sin formella och/eller informella makt.

När återkopplingen dröjde bestämde vi studenter oss för att formulera en skrift varigenom vi önskade delge allmänheten, genom Lundagård, om den delen som vi och rektor Per Eriksson i varje fall var eniga om, nämligen att personer med ledaransvar vid universitet, kårer, nationer och Akademiska Förningen ska genomgå utbildning och träning i att tillämpa universitetets värdegrund, antirasism och likabehandling. Vi kommunicerade skriften med rektor Per Eriksson, varefter han gav oss sitt uttryckliga samtycke att publicera innehållet. Lundagård publicerade vår artikel (<http://lundagard.se/2011/05/06/nu-kan-universitetet-bli-en-antirasistisk-kraft>).

Lunds universitet gick kort därefter, samma dag, ut med ett pressmeddelande om utbildning och träning för att tillämpa universitetets värdegrund. Pressmeddelandet innehöll även andra uppgifter, dock av graverande art. Rektor Per Eriksson och chefsjuristen Susanne Kristensson yttrade sig nämligen synnerligen strängt om att disciplinära åtgärder mot de fyra studenterna inte kan komma ifråga, se under 2.1.. Detta handlande anser vi är särskilt klandervärd redan av den anledningen att rektor Per Eriksson visste att vi övervägde att initiera ett formellt förfarande om disciplinära åtgärder mot de fyra studenterna beroende innehållet i den återkoppling som han lovade oss. Återkopplingen uteblev dock. Lunds universitet, genom rektor Per Eriksson och chefsjuristen Susanne Kristensson, valde istället att offentligt smälla dörren framför näsan på oss i förhoppning om att vi därefter inte skulle ta oss genom den.

Vi har trots smällen, rest oss. Vi har inkommit med en gedigen anmälan om förseelse enligt 10 kap. 9 § första stycket Högskoleförordning.

2.3. Partiskhet

Lunds universitet är under statligt huvudmannaskap, se 1 kap. 1 § Högskolelag, varför universitetet är förvaltningsmyndighet i denna bemärkelse. Enligt 1 kap. 9 § Regeringsformen ska domstolar samt förvaltningsmyndigheter och andra som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter i sin verksamhet beakta allas likhet inför lagen samt iaktta saklighet och *opartiskhet*. Den verksamhet som bedrivs vid Lunds universitet är vidare underkastad förvaltningslagen, se 1 § första stycket Förvaltningslag.

Bestämmelser om jäv finns i 11-12 § Förvaltningslag. Den som ska handlägga är jävig om det (i övrigt) finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till hans opartiskhet i ärendet, se 11 § första stycket femte punkten Förvaltningslag.

Med ”Den som ska handlägga” vill lagstiftaren ”markera att inte alla i ärendets hantering medverkande utan bara den som kan karakteriseras som ”handläggare” omfattas. Som handläggare betraktas i första hand den som ensam eller tillsammans med andra har fattat beslut i ärendet men också den som bereder eller föredrar detta.” (SOU 2010:29, s. 328-329).

”Jävsproblematiken tar inte sikte på en befattningshavares moral och kompetens utan på förekomsten av sådana yttre faktorer som placerar honom eller henne i situationer, där det allmänt sett – oberoende av vem det gäller – föreligger en risk för att ovidkommande hänsyn skulle kunna spela en roll. Befinner vederbörande sig i en sådan situation är det egalt om man efteråt kan konstatera, att han eller hon ändå handlat helt klanderfritt.” (SOU 2010:29, s. 327).

En sådan situation föreligger om en i ett ärende beslutsfattande person är engagerad i saken på ett sådant sätt att *misstanke lätt* kan uppkomma att det brister i förutsättningarna för en opartisk bedömning (SOU 2010:29, s.334-335 som hänvisar till prop. 1971:30, s. 343 och 356).

Även om juristen Johanna Alhem yttrande, som ligger närmast i tiden, innehåller ett förbehåll ”Jag vill inte föregå något beslut”, yttrade samtliga, det vill säga rektor Per Eriksson, chefsjuristen Susanne Kristensson och juristen Johanna Alhem, sig självsäkert om att disciplinära åtgärder inte kan komma ifråga eller yttranden med snarlik innebörd.

Rektor Per Eriksson och chefsjuristen Susanne Kristensson yttrade sig vidare om vilka bestämmelser som kunde ha varit tillämplig, men som inte är det i detta enskilda fall. En kort motivering varför bestämmelserna inte är tillämpliga ges till och med. Därtill utelämnar de båda, medvetet eller omedvetet, bestämmelsen om trakasseri. Varför? De tar ju upp bestämmelsen om störning i bibliotek, som är mindre relevant än bestämmelsen om trakasseri i detta enskilda fall. Såväl rektor Per Eriksson som chefsjuristen Susanne Kristenssons yttranden fokuserar underligt nog enbart på utstyrelsen och slavauktionen och inget på det yttrande som en av de fyra studenterna fällde i samband med slavauktionen, det vill säga ”i am a nigger”.

Trots vetskap om detta yttrande går rektor Per Eriksson linan ut, när han offentligt försäkrar att de fyra studenterna inte hade ”några onda, rasistiska avsikter”.

Hur kan man påstå att någon av dessa studenter inte hade ”några onda, rasistiska avsikter” om det kan hållas för visst att ordet ”nigger” är väldigt värdeladdat? Än mer värdeladdat i det kontext som det avlossades.

Det måste således hävdas att rektor Per Eriksson, chefsjuristen Susanne Kristensson och juristen Johanna Alhem har engagerat sig i saken. Deras parallella och återkommande engagerande i saken måste obestridligen anses väcka en avsevärd misstanke att det brister i förutsättningarna för en opartisk bedömning. Att engagemanget skett i medierna är en synnerligen försvårande omständighet.

Deras graverande offentliga yttranden har gett sken av att saken är fullständigt uppenbart ur ett juridiskt hänseende. Detta har fått vår anmälan att framstå som grundlös och haveristisk. Ja, vissa påstår till och med strikt politisk. Man förstår att dessa påståenden är grundlösa, om man läser vår anmälan. Vi har som enskilda studenter haft svårt att värja oss mot dessa anklagelser, just på grund av att Lund universitets yttranden, sett från lekmännens perspektiv, tas för att vara de ”rätta”. Detta måste Lunds universitet ha förstått.

Vi har visat att rektor Per Eriksson, chefsjuristen Susanne Kristensson och juristen Johanna Alhem handlande utgör i vart fall grovt oaktsamt jävigt beteende.

Det ankommer på de att låta bli att vidta ytterligare handlingar i ärendet och istället överlämna det till andra personer som opartiskt kan handlägga detsamma.